

POSTANOWIENIE

8 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 8 października 2025 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku E.H.

z udziałem E. spółki akcyjnej w G.

o ustanowienie służebności przesyłu,

na skutek skargi kasacyjnej E.H.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 22 października 2024 r., VII Ca 534/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. stwierdza, że wnioskodawczyni i uczestnik ponoszą koszty postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie.**

[dr]

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do powyższych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

wynika z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), gdyż Sąd Okręgowy nieprawidłowo przyjął, że opinia biegłej E.S. w wariantcie I opinii uwzględnia wszelkie ograniczenia w możliwości korzystania z nieruchomości przez właściciela ze względu na rodzaj i specyfikę urządzeń przesyłowych oraz położenie nieruchomości.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga przy tym samodzielnego, czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęte skargą orzeczenie jest wadliwe i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

Uzasadnienie wniosku oparte na tej przesłance wymaga przedstawienia argumentacji prawnej zmierzającej do wykazania kwalifikowanego naruszenia powołanych w skardze przepisów prawa, możliwego do stwierdzenia bez merytorycznej analizy zaskarżonego orzeczenia oraz podstaw kasacyjnych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z 5 października 2007 r., III CSK 216/07 i z 11 sierpnia 2011 r., IV CSK 163/11). Uzasadnienie wniosku nie może sprowadzać się do powtórzenia, choćby w zmodyfikowanej formie, uzasadnienia podstaw kasacyjnych, jak również być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności, gdyż nie jest

ona możliwa na tym etapie postępowania i w składzie Sądu dokonującego wstępnej oceny skargi kasacyjnej pod kątem występowania w sprawie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie już wskazywano, że wynagrodzenie, o którym mowa w art. 305² § 1 i 2 k.c., jest świadczeniem przyznawanym w związku z ustanawianiem tytułu prawnego do korzystania z cudzej nieruchomości w postaci służebności przesyłu. Ustawodawca w przepisie tym nie określił jednak szczegółowych kryteriów, według których należy ustalić odpowiednie wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu, co oznacza, że pozostawił sądowi swobodę w tym zakresie, wymagającą indywidualizacji ocen stosownie do stanu faktycznego i ogólnych reguł porządku prawnego. Kryteria ustalania wynagrodzenia muszą być stosowane indywidualnie w każdej sprawie, z uwzględnieniem zakresu, charakteru i trwałości obciążenia, jego uciążliwości, stopnia ograniczenia korzystania z nieruchomości przez właściciela, wpływu na wartość nieruchomości, jak też tego, czy urządzenia przesyłowe służą także zaspokojeniu potrzeb właściciela nieruchomości obciążonej. Sąd ma przy tym swobodę jurysdykcyjną w zakresie wyboru zasad, według których ustali wysokość wynagrodzenia w ramach ustalonego stanu faktycznego (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11; z 13 czerwca 2018 r., III CZP 118/17; z 5 grudnia 2019 r., III CZP 20/19, i z 9 września 2020 r., II CSK 62/19).

Analiza motywów pisemnych postanowienia Sądu Okręgowego prowadzi do przekonania, że Sąd ten wyczerpująco rozważył kwestię ustanowienia służebności przesyłu, o której mowa w art. 305¹ k.c. w związku z istnieniem na nieruchomości wnioskodawczyni obciążeń na rzecz przedsiębiorcy, którego własnością są urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 k.c., a także przysługującego wnioskodawcom z tego tytułu jednorazowego wynagrodzenia. Sąd drugiej instancji przyjął również, że zarówno samo wyliczenie wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez przedsiębiorcę przesyłowego, jak i wyliczenie odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości nie było wadliwe. Uwzględnił przy tym rodzaj obciążenia ustanowionego przez Sąd Rejonowy na gruncie wnioskodawczyni, którego dotyczyło żądanie wynagrodzenia. W tym zakresie

wyjaśnił, że nie było konieczne ustanowienie pasa służebności obejmującego całą strefę ochronną, gdyż pas eksploatacyjny o szerokości 4,6 m zapewnia operatorowi sieci wystarczający i konieczny dostęp do infrastruktury przesyłowej, a jednocześnie nie obciąża nieruchomości służebnej ponad miarę. W uchwale z 11 grudnia 2015 r., III CZP 88/15, OSNC 2016, nr 12, poz. 144, Sąd Najwyższy wyjaśnił przy tym, że obszar strefy kontrolowanej określonej w § 10 w związku z § 110 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013 r., poz. 640) oraz w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia nie pokrywa się z zakresem obciążenia nieruchomości służebnością przesyłu (art. 305¹ k.c.), ustanowioną dla gazociągu. Pogląd ma odpowiednie zastosowanie do innych sieci.

Zapoznanie się z treścią wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania prowadzi do wniosku, że skarżąca nie przedstawiła argumentacji potwierdzającej, że Sady orzekające w sprawie dopuściły się rażącego naruszenia prawa. Argumenty zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowią bowiem raczej próbę zakwestionowania poczynionych przez nie ustaleń faktycznych.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 520 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu.

[dr]

[SOP]